



## VIth European Mountain Convention

"European Mountain Regions- A spirit of Innovation"

15<sup>th</sup>-17<sup>th</sup> September 2010, Lillehammer, Norway



## Program

Språk under konferansen: Engelsk, fransk, norsk

### Onsdag 15. september: Studieturer

#### 08.25 Oppmøte for de som skal være med på studietur. Bussene går fra Lillehammer Hotell

- Studieturer fra 8.30 til 19.00
  - Studietur nr. 2 går gjennom Gausdal til Valdres
  - Studietur nr. 3 går til Sjusjøen, videre til Østerdalen og Solli, tilbake over Venabygdsfjellet
- Studietur nr.1 fra 8.30 til 16.00 for medlemmer av Euromontana som ønsker å delta på Euromontanans generalforsamling. Denne turen går via Gausdal til Midt-Gudbrandsdalen
- Euromontanans generalforsamling fra 17.00 til 20.00

### Torsdag 16. september

#### Morgen: Definerer av begreper

*Formål:* Definerer av begrepet innovasjon og fremming av en bredere definisjon.  
Profilerte representanter presenterer sine synspunkter og perspektiver

#### 9.00 Velkommen og åpning

- Audun Tron, fylkesordfører i Oppland fylkeskommune
- André Marcon, president i Euromontana
- Synnøve Brenden, ordfører i Lillehammer

#### 9.30 *Lovende eksempler på innovativ utvikling i de norske fjellområdene*

Kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete

#### 9.55 *Innovasjon som hovedgrep for europeiske strategier for å håndtere økonomisk krise:*

*Hvordan er utsiktene for fjellområdene?*

Peter Droell, representant for Europakommisjonen DG Enterprise and Industry

#### 10.20 Kaffepause

#### 10.50 *Overføring av innovasjon i verdensklasse til fjellområdene*

Jose Pacheco, Program Manager, Entrepreneurship Center, Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA



## VIth European Mountain Convention

"European Mountain Regions- A spirit of Innovation"

15<sup>th</sup>-17<sup>th</sup> September 2010, Lillehammer, Norway



### 11.35 *Miljøutfordringer i Europa: Utsikter for den grønne økonomien*

Ronan Uhel, European Environment Agency (EEA). Leder for programmet "Naturlige systemer og sårbarhet"

**Lansering av EEA-rapporten "Integrated assessment of European mountain areas"**

### 12.10 Lunsj

#### **Ettermiddag: Teorier og metoder for innovasjon**

*Formål:* Å skape en gjensidig forståelse av innovasjon gjennom presentasjon av teorier og eksempler. Debatt rundt forskjellene mellom innovasjon i fjellområdene og innovasjon generelt, diskutere spesielle teorier og metoder vi kan bruke i fjellområdene

### 14.00 Introduksjon: *Kreativitet og innovasjon i distrikts- og fjellområder*

Michel Godet, Professor-Doctor, Conservatoire National des Arts et Métiers (Frankrike)

### 14.30 Parallellsesjoner: *Hvordan skape innovasjon i fjellområder?*

#### **Sesjon 1** (Norsk, engelsk)

***Relasjoner mellom bedrifter, universiteter og offentlig sektor i utviklingen av nye idéer***

Ordstyrer: Maud Skaringer, EU-kommisjonen, DG Regio, Enhet for tematisk koordinering og innovasjon

1. **"Etablering av et nytt baskisk samfunn gjennom samarbeid mellom offentlig og privat sektor"**  
Xabier Maidagan, direktør for INNOBASQUE (Baskisk byrå for innovasjon) (Spania)
2. **"Framskritt gjennom innovasjon – Skaping av forretningsmuligheter i det skotske høylandet og på øyene"**  
Joe Irvine, UHI Millenium Institute (Skottland)
3. **"VRI-programmet – Fremming av kunnskapsutvikling, innovasjon og verdiskaping gjennom regionalt samarbeid"**  
Seniorforsker Hans Olav Bråtå, Østlandsforskning (Norge)

#### **Sesjon 2** (Fransk, engelsk)

***Utdannings- og læringsmuligheter for å stimulere utvikling i fjellområder***

Ordstyrer: Jose Pacheco, Program Manager, MIT Entrepreneurship Center

1. **"Tidlige resultater av de beste metodene innen opplæring, utdanning og utveksling mellom sju europeiske fjellområder "**  
Kay Bjerke, Buskerud fylkeskommune (Norge), medlem av Interreg IV C-prosjektet PADIMA (Policies against depopulation in mountain areas/ Tiltak mot fraflytting i fjellområder).
2. **"Hvordan kople ungdom til STEM-baserte næringer i fjellområdene (Science, technology, engineering and mathematics)"**  
Donna Chisholm, Highlands and Islands Enterprise (Skottland)
3. **"En diskusjon av mangelen på utdannings- og forskningsmuligheter i fjellområdene, med fokus på helsevitenskap"**  
Lindsey Moodie og Gillian Galloway, Senter for helsevitenskap, Highlands and Islands



## VIth European Mountain Convention

"European Mountain Regions- A spirit of Innovation"

15<sup>th</sup>-17<sup>th</sup> September 2010, Lillehammer, Norway



Enterprise (Skottland)

#### 4. "Karrieretrening med tosidig funksjon i Rhones Alperegion – møte mellom ungdom og næringsliv"

Philippe Beylier, Coordinator of high schools network, (France)

#### Sesjon 3 (Fransk, engelsk)

##### **Utvikling av klynger for næringsaktørene i fjellområder: Hvordan fremme innovasjon i en "bottom-up"-tilnærming?**

Ordstyrer: Marc Richetin, professor ved Clermont-Ferrand universitet og regional delegat for forskning og teknologi (Frankrike)

#### 1. "Innovativ fjellturisme – Et nettverk der aktører jobber sammen innenfor trippel helix"

Kjell-Gunnar Dahle, Innovativ Fjellturisme AS (Norge)

#### 2. "Den økende verdien av bærekraftig landbruk i fjellområder – fra matproduksjon til økonomisk variasjon"

Samir Sayadi og Pedro Ruiz Aviles, Andalusisk institutt for landbruksøkonomisk forskning og opplæring, fiskeri og mat, og økologisk produksjon (IFAPA) (Spania)

#### 3. "Skottlands erfaringer med å skape en utmerket helsetjeneste"

Steven Dodsworth, Highlands and Islands Enterprise (Skottland)

#### Sesjon 4 (Norsk, fransk)

##### **Utvikling av innovasjon gjennom internasjonalt samarbeid**

Ordstyrer: Thomas Egger, direktør i Den sveitsiske foreningen for fjellområder (SAB) og styremedlem i Euromontana (Sveits)

#### 1. "Fremming av innovasjon i alpeområdet: Erfaringer fra "Alpine Space Programme" – Søkelys på prosjektet AlpsBioCluster: Helsetjenester på internett og miljøtjenester for helse"

Thomas Fleury, Joint Technical-sekretariat (Sveits) og Valerie Ayache, ADEBAG

#### 2. "Erfaringer fra de norske samarbeidsprogrammene for økonomisk vekst og bærekraftig utvikling i Bulgaria og Romania. Mulighetene for å støtte prosjekter i de nye EU-landene 2009-2014"

Tore Lasse By, Norsk fond for territorielt samarbeid (Norge)

#### 3. "Nasjonalparkene i Rhône-Alpene: Et nettverk åpent for innovasjon, erfaringsutveksling og forsøk innen lokal forvaltning"

Eliane Giraud, rådgiver i Rhône-Alpenes regionale nettverk av nasjonalparker (Frankrike)

16.00 Kaffepause

#### 16.30 Presentasjon av konklusjoner fra sesjonene

Sammendrag av hver sesjon og kommentarer fra innovasjonseksperterne Michel Godet og Jose Pacheco, etterfulgt av diskusjon med konferansedeltakerne

#### 17.30 Slutt på andre dag av konferansen.

19.45 Aperitiff og kulturinnslag

20.30 Middag



## VIIth European Mountain Convention

"European Mountain Regions- A spirit of Innovation"

15<sup>th</sup>-17<sup>th</sup> September 2010, Lillehammer, Norway



Fjellregionsamarbeidet

## Fredag 17. september: Innovasjon i noen viktige sektorer i fjellområdene

### 9.00 Parallellsesjoner

#### Sesjon 5 (Fransk, engelsk)

##### **Innovative prosesser i energisparing og bruk av fornybar energi i fjellområder**

Ordstyrer: Giovanni Scudo, professor ved universitetet i Milano (Italia)

1. **"Design av varmpumpe- og air condition-systemer med varmesamling for bolighus og apparater i fjellområder"**  
Danut Gatan, direktør i CEFIDEC (Romania)
2. **"Å skape et bærekraftig distrikt i forhold til energibruk i Bologne-Apennine"**  
Sergio Palmieri, Bologne-provinsen (Italia)
3. **"Fornybare energikilder og stimulering av fornuftig energibruk i fjellsamfunn for å støtte opp om ei bærekraftig utvikling"**  
Alexandra Papadopoulou, EPU/NTUA, Det nasjonale tekniske universitetet, Athen (Hellas)

#### Sesjon 6 (Fransk, engelsk)

##### **Innovasjon i forvaltningen av verna områder og forholdet til bærekraftig reiseliv**

Ordstyrer: Martin Price, direktør ved Perth College Senter for fjellstudier, UHI Millenium Institute (Skottland)

1. **"Forretningsutvikling, turisme og bevaring av natur – et paradoks? NEI"**  
Zoltan Kun, direktør i Pan Parks
2. **"Nyskapende utvikling innen turisme som gir økt verdi i verna områder"**  
Ruth Moser, Park Manager ved Biosphereparc Großes Walsertal (Østerrike)
3. Om nasjonalparker (tittel mangler)  
Thor Flognfeldt, førsteamanuensis innen reiseliv, Høgskolen i Lillehammer (Norge)

#### Sesjon 7 (Norsk, engelsk)

##### **Skogbruk og trebaserte produkter fra fjellområder**

Ordstyrer: Roland Beck, EU-kommisjonen, DG Landbruk og utvikling av landlige områder, Enhet: Bioenergi, biomasse, skogbruk og klimaendringer

1. **"Nyskapende skogforvaltning – utvikling av nye og innovative framgangsmåter for bærekraftig skogutvikling"**  
Dragan Matijašić, direktør ved Slovenske skogtjenester (Slovenia)
2. **"Nyskaping i produksjonen av trevarer"**  
Daglig leder Jakob Trøan, Materialbanken AS, Vingelen i Østerdalen (Norge)
3. **"Tilpassing av skog- og vannforvaltning som en følge av klimaendringer"**  
Josef Herkendell, Europeisk miljøbyrå EEA (ikke bekreftet)
4. **"Innovativ skogforvaltning i Karpatene, med følgeformål å holde det siste damplokomotivet i drift for turisme og næringsformål"**  
Bucur Costel, Park Manager i Maramure (Romania)



## VIth European Mountain Convention

"European Mountain Regions- A spirit of Innovation"

15<sup>th</sup>-17<sup>th</sup> September 2010, Lillehammer, Norway



### Sesjon 8 (Norsk, fransk)

#### **Nyskaping kommuner og tilknytningen mellom offentlig og privat sektor**

Ordstyrer: Peter de Souza, førsteamanuensis ved Høgskolen i Hedmark (Norge)

1. **"Peak Innovation" – Et innovasjonssystem for fire helix"**  
Jan Andersson, Næringslivssjef i Åre kommune (Sverige)
2. **"Nye modeller for bruk av IKT for å styrke lokale bedrifter og offentlige tjenester i avsidesliggende fjellområder"**  
Janne Mellum, Virksomhetsleder service, Stor-Elvdal kommune (Norge)
3. **"Næringsutvikling gjennom bruk av naturressurser og kulturell identitet"**  
Simen Bjørgen, ordfører i Lom kommune (Norge)

10.30 Kaffepause

#### 11.00 **Presentasjon av konklusjoner fra sesjonene**

#### 11.30 **Rundebordsdiskusjon:**

##### **Å skape en handlingsplan for utvikling av innovative initiativer i de europeiske fjellområdene**

Hvordan kan vi arbeide for bedre politiske vilkår for innovasjonsarbeidet? Hva bør inkluderes i en handlingsplan for samarbeid og partnerskap der formålet er økt innovasjon i fjellområdene?

Ordstyrer: Sylvain Marmier, styremedlem i Euromontana

#### **Introduksjon: "Muligheter i nyskaping i distriktene: Hovedfunnene fra NESTA-undersøkelsen"**

**Caroll Buxton** – Direktør for "Regional konkurransekraft", Highlands and Islands Enterprise (Skottland)

Andre deltakere i rundebordsdiskusjonen:

- **Betty-Ann Bryce** – Regional utvikling (Policy Division), Organisasjon for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD)
- **Elisabeth Mellbye** – daglig leder av Brennabu AS
- **Enrico Borghi** – president for UNCEM, den italienske fjellorganisasjonen
- **Maud Skaringer**, Europakommisjonen, DG Regional politikk (ikke bekreftet)
- **Henri Malosse**, leder av arbeidsgivergruppa, Den europeiske økonomiske og sosiale komite (ikke bekreftet)
- **Elena Udrea**, rumensk minister for regional utvikling (ikke bekreftet)

#### 13.00 **Avsluttende oppsummeringer**

André Marcon – President for Euromontana

Svein Borkhus – Leder for Fjellregionsamarbeidet

13.20 Lunsj

## SLUTT PÅ KONFERANSEN

